

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Kiadja a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Könyvtár, Levéltár és Múzeum

19. évfolyam (2015) 2. szám

Állatorvosok az élelmiszer-biztonságért – a Múzeumok Majálisán

A 2015. május 16-17-én a Nemzeti Múzeum kertjében tartott Múzeumok Majálisán 113 intézmény mutatkozott be. Az Állatorvos-történeti Gyűjtemény második alkalommal vett részt az ICOM Múzeumi Világnap alkalmából tartott rendezvényen. Az idei év mottója, témája méltó a huszadik évét taposó rendezvényhez: *A tegnap történelme, a jövő embere*. Mi az ICOM 2015. évi jelmondatát választottuk vezérfonálul (*Museums for a sustainable society – A múzeumok a fenntartható társadalomért*), s ennek szellemében állítottuk össze az *Állatorvosok az élelmiszer-biztonságért* c. programunkat. A szombat-vasárnap tartó rendezvényen a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatallal (NÉBIH) közösen mutatunk be az élelmiszer-vizsgálat alapjait, nélkülözhetetlenségét, s az állatorvosok ezzel kapcsolatos egykori és mai feladatait.

Az élelmiszer-tudatosság fontosságára hívta fel minden a figyelmet aznap abban a sátorban: egy hatvanas évekből való, a higiénia fontosságát hangsúlyozó plakát, az élelmiszerek ellenőrzésével foglalkozó intézmények fejlődését szemléltető molinó, egy élelmiszer-vizsgálati módszerek alapjait bemutató tabló és két gombás poszter is.

A többség családdal együtt érkezett, a gyermekeknek baromfiudvaros kifestőt, mágneses táblán bocis-röfis állatkirakót, élelmi-

szer-biztonságra tanító kártyajátékok ajánlottunk. Egy kisebb játékhűtőgépben a nyers és a kész élelmiszerek helyes tárolását lehetett gyakorolni. A felnőttek és a gyerekek körében is népszerű volt a gombákkal, az élelmiszer-biztonsággal és az élelmiszer-vizsgálatok kialakulásával, fejlődésével kapcsolatos totóknak. Kevesen tudták, hogy a magyar állategészségügy első országos sikere a pusztító keleti marhavész felszámolása volt. S az sem közismert, hogy az 1888-ban megjelent első átfogó állat-egészségügyi törvény már foglalkozott az élelmiszer-biztonsággal is. Nem sokan voltak tisztában azzal sem, hogy a 21.

század elejétől modern élelmiszerlánc-szemlélet hatja át a kutatást és a hatósági felügyeletet. Sok kérdés hangozott el a különböző élelmiszer-ellenőrzésekről, vizsgálatokról, a hatósági felügyeletről, amelyekre a NÉBIH állatorvos munkatársai készséggel válaszoltak.

A Debreceni Regionális Élelmiszerlánc Laboratóriumtól kölcsönkapott tárgyakból egy kis házi múzeumot rendeztünk be a sátorban, igazi múzeumi miliőt teremtve. Persze nemcsak „vitrinbe zárt” tárgyak voltak, hanem kipróbálhatók is: dugópuhító (a nagy kedvenc), mikroszkóp, pH-mérő, pipetta. Berendeztünk egy akváriumban egy csótányos „élőhelyet” is, mely a kredenc alatti életjelenségeket szemléltette. Sokan voltak kíváncsiak a gombabemutatóra is. A tanulni vágyók oktatásban használt szemléltető tárgyakat tanulmányozhattak: kutya szívféreg, kullancsfajok makettjei felnagyítva, állati élősködők és vérszívók metszetei, májmétegy-preparátumok stb. De népszerű volt a bolha életciklust bemutató együttes, s kíváncsian szemlélték a galandféreg, a sertés orsóféreg után a sertéskoponyát és a marhalábszár-csontot is.

A felvilágosítást szolgáló eredményes részvételhez (óriásposzterek elkészítése, preparátumok kölcsönzése, szaktanácsadás) az Élelmiszer-higiéniai Tanszék, a Parazitológiai és Állattani Tanszék, az Anatómiai és Szövetani Tanszék, az MTKI és a NÉBIH nyújtott nekünk segítségét. Köszönjük! (V. A.)

Fotók: Orbán Éva

Szerzői műhely

Az Elsevier két munkatársa tartott előadást a Magyar Nemzeti Bankban 2015. április 1-jén, melynek témája a **világszínvonalú publikációk készítése** volt.

Katherine Eve előadásában a publikáció hatásosságán, eredményességén és etikusságán volt a hangsúly, nyilvánvalóvá téve, hogy a szakmailag helytálló publikáció a megfelelő körültekintés nélkül, önmagában nem képes elérni a szerző célját. Részletesen elemezte azokat a szempontokat, amelyek figyelembevételével publikációból kihozhatjuk a maximumot.

Elsőként a **tudatos címválasztást** említette, melynek legfontosabb célkitűzése az kell, hogy legyen, hogy felkeltse az olvasó figyelmét. Emellett legyen tömör, specifikus és informatív, egyértelműen tükrözze a fő témát, mindenképp a szaknyelv használatával történjen, lehetőleg mellőzve a kívülálló számára érthetetlen szakszavakat és rövidítéseket.

Mivel a publikációt meg kell találniuk a témában kutakodóknak, kiemelte a **kulcsszavak** megadásának fontosságát. Ha specifikus és releváns kulcsszavakat használunk, és segítjük az indexelést, publikációnk könnyebben hozzáférhető lesz.

Az olvasónak azonban nem elég megtalálni, értelmezni is tudni kell a szöveget, ezért lehetőleg a tartalmi kivonatban, avagy **absztraktban** tömören foglaljuk össze a szóban forgó problémát, módszert, eredményeket és a konklúziókat, s ez legyen **könnyen érthető** és **figyelemfelkeltő**, akárcsak a teljes publikáció.

A **bevezetésnél** röviden fejtjük ki a problémát. Amennyiben ismerjük a publikációt megjelentető folyóiratot, az írás legyen összhangban a folyóirat arculatával, és ne süssünk el újra egy korábban megírt bevezetést. A szövegben mutassuk be a használt

anyagokat, szolgáltatassunk részletes információkat, publikációnk hitelességét alátámasztandó. Az **eredmények** között csak elsődleges fontosságú adatokat közölünk, fogalmazunk tisztán és könnyen érthetően. Az áttekinthetőség és rendezettség eléréséhez használjunk **alcímeket, kiemeléseket, vizuális szemléltető eszközöket**, de ezek egyikét se vigyük túlzásba. Az **ábrák** használata során a számadatokat szemléltessük táblázatokkal és grafikonokkal, de kerüljük a zsúfoltságot. Különböző színeket csak indokolt esetben és mértékletesen használjunk. A felhasznált források forrását tüntessük fel, amennyiben nem saját képet használunk, valamint semmilyen körülmények között ne manipuláljuk azokat.

A publikációnk végén segítsük az olvasót **következtetések** levonásával, az **eredmények** összefoglalásával, melyben elmagyarázzuk, hogy munkánk mennyit tesz hozzá az eddigi tudományos eredményekhez. Amennyiben azt szeretnénk, hogy publikációnknak tudományos utóélete is legyen, érdemes javasolni további kísérleteket a témában a jövőre nézve.

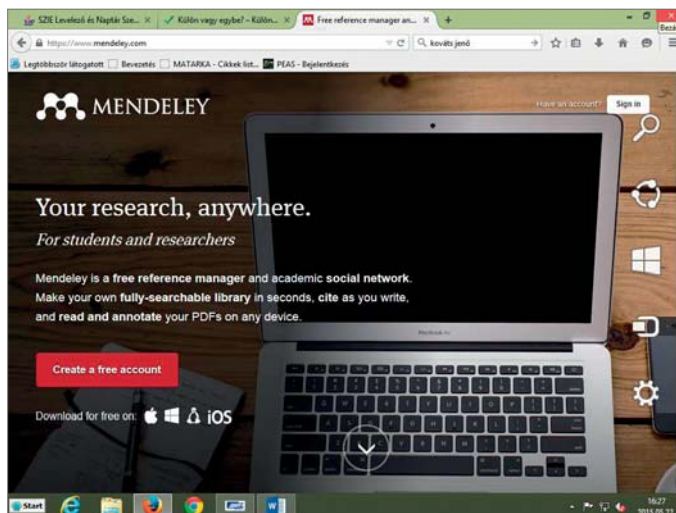
Ha publikációinkat **idegen nyelven** készítjük, akkor még néhány szempontra oda kell figyelni. Idegen nyelven még fontosabb, hogy fogalmazzunk egyértelműen, és félreérthetőséget kizáróan. A nyelvhelyesség mindig a szerző felelőssége, a gyenge nyelvhasználat miatt hátrányos megítélésben részesülhet a publikáció. Amennyiben nem

ismerjük anyanyelvi szinten a használt idegen nyelvet, célravezetőbb, ha pontosan megfogalmazott, tömör mondatokat használunk. Igyekezzünk elkerülni a legjellemzőbb hibákat, például a hibás mondat szerkezetet, rosszul megválasztott igeidőt, nyelvtani hibákat, túl hosszú mondatokat.

Az előadó kiemelt hangsúlyt fektetett az **etikátlan viselkedés** témakörére, mivel az etikai kritériumoknak való megfelelés nem csupán a publikáció sorsa, de a szerző karrierje szempontjából is meghatározó lehet. A plágizálás elkerülésére ajánlotta a **plágiumvizsgáló** (CrossCheck Powered by iThenticate) használatát. Óva intett a kitalált, nem létező adatok használatától és az adatok meghamisításától, melyek nagyban csökkentik a publikációnak mind értékét, mind hitelességét.

Elképzeltető, hogy egy publikációnk több folyóirat arculatának is megfelel, azonban etikai és tudományos szempontból is kívánatos, hogy kerüljük az **ismétlődést**, inkább válasszuk ki körültekintően a megfelelő folyóiratot, amely által a legsikeresebben juttathatjuk el a **célközönséghez** publikációnkat. Rutinos kollégáinktól érdemes ez ügyben tanácsot kérni, valamint a cím és az absztrakt bemásolásával az **Elsevier® Journal Finder**-ben is rátalálhatunk a megfelelő folyóiraatra.

Lucie Vavrikova előadásában a 2008 óta az Elsevier tulajdonában lévő **Mendeley-t**, avagy az internetes tudományos „szociális háló” mint a kutatók millióinak jelentős segít-

séget mutatta be. A Mendeley egy hivatkozáskézelő és -megosztó rendszer, melynek segítségével ingyen, egyszerűen és gyorsan tudjuk kezelni dokumentációnkat, publikációinkat, jegyzeteinket, hivatkozásainkat. A rendszer ehhez felhasználónként több gigabyte tárhelyet biztosít, valamint egy olyan internetes „könyvtár”, melyben kedvünkre kereshetünk, és melyből kedvünkre idézhetünk. Hozzáférhetünk számítógépről és táblagépről, írásainkat megoszthatjuk kollégáinkkal, barátainkkal, vagy akár érdeklődők millióival. Az Elsevier munkatársa a Mendeley rendszerét a rendezett kutató modern és rugalmas segédjeként értelmezte. (M. D.)

Vállalati könyvtári innovációk – OSZK, K2 szakmai nap

A K2 Kísérleti Műhely programsorozat legutóbbi szakmai napja 2015. április 8-án, az OSZK-ban került megrendezésre, *Vállalati könyvtári innovációk* címen.

A rendezvény célja azon vállalati könyvtári fejlesztések bemutatása volt, amelyekkel adott esetben a közgyűjtemények szolgáltatásai is korszerűsíthetők.

Infodok

Elsőként Kóródy Judit (Infodok Kft.) *Nagyvállalati információs szolgáltatás. Infoszabóság* címmel tartott előadást.

Az Infodok Kft. a Magyar Telekom Csoport kiszervezett információs szolgáltatója, amelynek szolgáltatásai az információgazdálkodás (adatbázis és időszaki kiadvány előfizetések, témafigyelések, rendszeres és eseti információkutatások), a dokumentumkezelés, és a webes megoldások (intranet, OLIB integrált könyvtári rendszer) körét fedik le. Legfontosabb forrásai az OLIB integrált könyvtár- és dokumentumkezelő rendszer, az ADVISE (vállalati információ-menedzsment rendszer), a rendkívül népszerű intranet és különböző belső adatbázisok.

Az ADVISE rendszer kezeli a 70 adatbázis előfizetést (5-höz minden alkalmazott, kb. 12 ezer ember hozzáfér), a tematikus hírlevelek készítését: 133 hírlevél (heti, havi, negyedéves) készül az adatbázisokból kulcsszavas kereséssel kinyert információ alapján. Az ADVISE a hírlevelek felét automatikusan generálja, kb. felét munkatársak állítják össze. Az iparág legfrissebb híreiből minden nap szemlék készülnek.

A hírlevelek és szemlék feliratkozás alapján kerülnek kiküldésre, és visszajelzésre/értékelésre is van lehetőség. A hírleveleket archiválják, így utólag is kereshetők. A szolgáltatás sikerét jelzi a tény, hogy 2014-ben, az évi 425.000 kiküldött email 48%-át nyitották meg a címzettek.

A 2014–2015 év fejlesztései között említenődök: a különböző mobil applikációk, az e-könyvek beszerzésének hangsúlyossága, a QR kód használata, az intranetes bemutatók, és a legnépszerűbb folyóiratok korlátlan elérhetősége a munkatársak részére.

A cég sikerének kulcsai:

- beépülés a szakmai folyamatokba,
- testreszabás,
- proaktívítás és utánkövetés,
- rugalmasság (új igényekre való nyitottság),
- költséghatékonyság.

Richter Gedeon Nyrt. Műszaki Könyvtár

A második előadó Wittinghoff Judit, a Richter Gedeon Nyrt. Műszaki Könyvtár vezetője volt. Előadásának címe: *Web-könyvtár, netkönyvtár*.

Egy új gyógyszerfejlesztés – a molekulától a gyógyszerig – több lépésben történik: a kezdeti 5-10.000 molekulából egy kerül törzskönyvezésre egy 10-12 évig tartó kutatási folyamat eredményeképpen.

A gyógyszeripar egyike a legnagyobb K+F befektetőnek, és ebben a rendkívül versenyképes és információigényes iparágban elengedhetetlen a pontos, naprakész információ a tévedések (például olyan hatóanyag fejlesztésen dolgozni, amely már szabadalmi oltalom alatt áll), és az ebből származó pénzesztéségek elkerülése végett. Ebből kifolyólag a gyógyszeripari cégek versenyképességében és innovációs tevékenységében a vállalati könyvtárak kiemelkedő szerepet játszanak. A könyvtár szolgáltatásainak spektruma 2015-ben:

- web-könyvtár, adatbázisok (kb. 70),
- OLIB (könyvtári integrált rendszer),
- e-dokumentumok (folyóiratok, könyvek, jelentések, szabványok), egyéb online források,
- belső tartalmak és tudásháttér, K+F tudástár (csapatok webloldalai),
- témafigyelések, hírlevelek, irodalmazás, cikkkendelések (évi kb. 6.000).

A Richter Gedeon Nyrt.-nél szintén a belső hálózaton működő web-könyvtár a legfontosabb információ-megosztási felület. Ezen kívül fontos a **Web-könyvtár-OLIB közötti átjárhatóság** az e-dokumentumok teljes kínálatában (e-könyv, e-folyóirat, jelentések, saját szerzők részben teljes szövegű cikkei). Nyomatott formátumban csak alapvető műveket, minden más e-könyvként vásárolnak meg. A témafigyelések (jelenleg 119), és az online információlekérdezések száma is folyamatosan nő.

A könyvtár legfontosabb szempontjai: 1. a forma nem, a tartalom számít; 2. a technikai lehetőségek maximális kiaknázása!

A programot Csúsz István (Prezi) *Ötlet műhely Prezi módra* című előadása zárta, amely által a világsikerű startup tudásmegosztási szokásaiba kaphattunk betekintést.

A cég alapelve az információ- és tudásmegosztás, az innovatív gondolatok szabad áramlása. Minden, ami a Prezinél történik, ezt

a célt szolgálja, hiszen az információ- és tudásmegosztásról szólnak a cég termékei is: úgy az online prezentáció-szerkesztő szoftver, mint a legújabb, videók készítésére tervezett mobilalkalmazás, a Nutshell is.

A cégen belüli kommunikáció alapja itt is az intranet, a szervezet belső információs hálózata, ezt egészítik ki a táblaként teleírható falak, amelyeken a munkatársak nemcsak megosztják ötleteiket, hanem együtt is működnek egymás ötleteinek fejlesztésében.

Jelen pillanatban a Prezi „könyvtára” könyvszekrény méretű, azonban ez a könyvtári állomány folyamatos növekedésben van, ugyanis kéthetente vásárolnak kb. 10 könyvet, amelyek – miután minden érdeklődő Prezi munkatárs elolvasta őket – a fent említett könyvszekrénybe kerülnek, ahol bármikor elérhetőek mindenki számára.

Az információáramlás a megfelelő emberek megtalálásán alapul, ebben fontos szerepe van a HR-nek, a keresztfunkcionális csapatoknak (egy-egy ember minden részleg képviselőjében), és egy Lunchie elnevezésű applikációnak is, amely közös, ebéd közbeni ötletelésre (brainstorming) hozza össze véletlenszerűen a munkatársakat.

Szintén az információ megosztását szolgálják a különféle események, a nyilvánosságunk szervezett konferenciái és heti találkozóik (House of Ideas). A Prezi munkatársaknak is számos lehetőség áll rendelkezésére: pl. a Power Week, amely a San Francisco-i és budapesti munkatársak közös találkozója évi 2 alkalommal, az ún. „beszállás” (onboarding: új munkatársak 3-4 napos ismerkedése a céges alapokkal), az ún. „kiképzőtábor” (bootcamp: 2 hetes szakmai tréning), a BBT (Brown Bag Talk)¹ és egyéb céges konferenciák.

A Prezi igen fontosnak tartja az oktatás támogatását is, ezért ingyenes és privát prezentációkészítési lehetőséget biztosít egyetemi e-mail címmel való feliratkozás esetén az **EDU Enjoy** előfizetési csomag által.

Legyen szó telekommunikációs céget kiszolgáló információs szolgáltatóról, gyógyszeripari vállalatról, vagy világsikerű startupról, ami a három cég tevékenységében közös és kiemelkedően fontos helyet foglal el: az intranet és a benne rejlő lehetőségek maximális kiaknázása.

„Az intranet mai felfogásban már nem egy hagyományos belső vállalati portál, hanem olyan eszközrendszer, amely vállalati adatok elérésének biztosításán túl javítja a dolgozók közötti munkavégzés hatékonyságát (csoportmunka, projektmunka támogatása), a vállalaton belüli kommunikációt, döntéstámogató felületeket biztosít a vezetők számára, és a vállalati folyamatok egy részének elektronikus támogatását is ellátja.”²

Bízunk benne, hogy a SZIE ÁOTK által is használt technológia a jövőben tovább fejlődik, ami tartalmát, funkcionalitását és kihasználtságát illeti. (B.M.)

¹ A Brown Bag Talk a Brown Bag Lunch (szó szerinti fordításban: otthonról hozott ebéd) Prezis változata, és jelen esetben olyan informális munkahelyi tanulási, képzési, tudásmegosztási lehetőséget jelent, amely folyamán a munkatársak olyan hobbijukat, szabadidős tevékenységet vagy érdekes témát, ötletet ismertetnek meg a kollégákkal, amelyeket a mindennapi munkában is alkalmazni, hasznosítani tudnak.

² EURO ONE Számítástechnikai Zrt., 2011: Intranet megoldások. URL: http://www.euroone.hu/belso/uzleti_megoldasok/intranet_megoldasok. Megtekintve: 2015. április 30.